

E boeleditšwe
ebile e sepelelana
le CAPS

Mphato wa

3

Mabokgoni a Bophelo
ka SEPEDI

Puku ya 1
kotara ya 1 & 2

ISBN 978-1-4315-0279-0

9 781431 502790

LIFE SKILLS IN SEPEDI
GRADE 3 – BOOK 1
TERMS 1 & 2

ISBN 978-1-4315-0279-0

THIS BOOK MAY NOT BE SOLD.

14th Edition

Workbooks available in this series:

- Grade R
(in all official Languages);
- Literacy/Home Language Grades 1 to 6
(in all 11 official Languages);
- Mathematics Grades 1 to 3
(in all 11 official Languages);
- Mathematics Grades 4 to 9
(in Afrikaans and English);
- Life Skills Grades 1 to 3
(in all 11 official Languages); and
- Grades 1 to 6 English First Additional
Language.

Leina:

Phapoši:

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Diteng

Kotara ya 1

Letlakala

1	Ka ga Nna.....	2
2	Sekolo sa rena.....	4
3	Tšohle ka ga nna	6
4	Go gola ka mmele le ka mengwaga .	8
5	Maikutlo.....	10
6	Dilo tše di nthabišago.....	12
7	Maikutlo.....	14
8	Go itekola	16
9	Maphelo le thušo ya potlako	18
10	Dintho tša mollo	20
11	Go šireletša mmele wa ka	22
12	Go itšhireletša	24
13	Tlhokomelo ya mmele	26
14	Ditokelo le maikarabelo	28
15	Ditokelo le maikarabelo	30
16a	Matšatši a sedumedi le matšatši a mangwe a bohlokwa	32
16b	Go lekola	33

Kotara ya 2

Letlakala

17	Dijo tša phepo	34
18	Mekgwa ya rena ya go ja.....	36
19	Mekgwa ye mebotse ya go ja.....	38
20	Go ja gabotse	40
21	Dikhunkhwane	42
22	Ka ga dikhunkhwane	44
23	Madulo a dikhunkhwane	46
24	Bontšha mošomo wa gago ka go ikgantšha	48
25	Leboo la bophelo	50
26	Leboo la bophelo	52
27	Seruiwaratwa sa ka	54
28	Go hlokomela tikologo ya rena.....	56
29	Go risaekela.....	58
30	Matšatši a ditumelo le a mangwe a bohlokwa	60
31	Mafelo a go fapana a go rapela	61
	Setifikeiti	62
	Pukuntšu ya ka	63

Mdi. Angie Motshekga,
Tona ya Thuto ya
Motheo

Ngk. Reginah Mhaule,
Motlatša-Tona wa Thuto
ya Motheo

Dipukutšhomo tše di tšweleditšwe go thuša bana ba Afrika Borwa ka tlase ga boetapele bja Tona ya Thuto ya Motheo, Mdi. Angie Motshekga, le Motlatša-Tona wa Thuto ya Motheo, Ngk. Reginah Mhaule.

Rainbow Workbooks di bopa karolo ya mohlwaela wa tsenogare woo maikemišetšo a wona e lego go kaonafatša mošomo wa barutwana ba Afrika Borwa bao ba lego mephatong ye tshela ya mathomo. Projeke ye, bjalo ka ge e le ye nngwe ya dinepokgolo tša Dithulaganyo tša go Diragatša tša Mmušo, e kgonne go diragala ka thekgo ya mašeleng a go tšwa, ka ntle le go kgokgona go Sešegotlotlo sa Bosetšhaba. Se se kgontšhitše Kgoro go dira dipukutšhomo tše, ka maleme ka moka a semmušo, ka ntle ga gore Kgoro e lefe.

Re hutša gore barutiši ba tla holega ka dipuku tše mošomong wa bona wa tšatši ka tšatši wa go ruta, le go kgonthiša gore barutwana ba kgona go fetša lenanethuto. Re hlokometše gore re hlahle barutiši ditirong ka moka ka go tsenya maswao a ditaetši ao a laetšago seo morutwana a swanetšego go se dira.

Re tloga re hutša gore bana ba tla ipshina ka go dira mešomo ye e lego ka mo dipukwaneng tše ge ba dutše ba gola, ba ithuta, le gore wena, morutiši, o tla ipshina le bona mo lethabong la go ithuta.

Re kganyogela lena, barutiši, le barutwana ba lena, katlego, ka tšhomišo ya dipukutšhomo tše.

Mphato wa

3

Mabokgoni a Bophelo
ka **SEPEDI**
Puku ya I

Puku ye ke ya:

Ka ga Nna

A re ngwaleng

Bohle re a fapana gomme ka moka re kgethegile. Ngwala tshedimošo ya gago ya maleba pukwaneng ye ya boitsebišo. Hlama setempe sa ID. Ge o feditše, laetša mogwera wa gago pukwana ya gago ya boitsebišo.

Ke eng dilo tše di swanago le tše di sa swanego gareng ga gago le mogwera wa gago?

Pukwana ya Boitsebišo

Leina: _____

Mengwaga: _____

Letšatši la Matswalo:

_____ ngwaga _____ kgwedi _____ letšatši

Mo o belegetšwego:

Mosetsana goba Mošemane:

Leleme la gae:

Mmala wa moriri:

Botelele: _____ cm

Mmala wa mahlo:

Mosaeno

Thala seswantšho se se bontšhago wena.

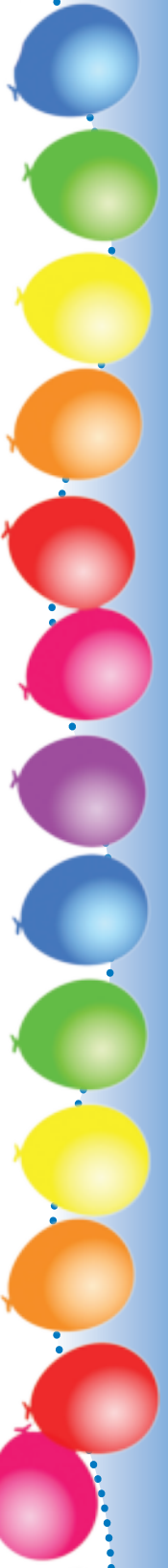
A re boleleng

Nagana ka bophelo bja gago go fihla gabjale.

Na o kgona go gopola go fihla kae?

Na o gopola letšatši la matswalo a gago la ge o fetša mengwaga ye mebedi?

Na o kgona go gopola tša nako ya ge o thoma sekolo?

A re ngwaleng

Ngwala mothalonako wa bophelo bja gago

Ke belegwe ka	Ke thomile go bolela ka	Ke thomile sekolo ka	Ke tlile go Mphato wa bo 3 ka
kgwedi			
ngwaga	20 _____	20 _____	20 _____

2

Sekolo sa rena

Kotara ya I – Beke ya I – Lephephetšhomo la

A re direng

Morutiši wa gago o tla go thuša go ngwala mothalonako la sekolo sa lena. Re go thometše ona. Morutiši wa gago o tla go botša ditiragalo tše dingwe tše bohlokwa tše o ka oketšago ka tšona.

Sekolo sa lena se thomile ka ngwaga ofe?	Hlogo ya sekolo sa lena e tlile neng sekolong sa lena?	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

A re ngwaleng

Histori ya sekolo sa lena e reng? Hwetša dikarabo tša dipotšišo tše gomme o di ngwale mo dikgobeng kholomong ya mathomo. Ka morago thala diswantšho tša go laetša histori yeo.

Sekolo sa lena se thomile ka ngwaga mang? _____	Thala seswantšho sa sekolo sa lena.
Hlogo ya mathomo ya sekolo se e be e le mang? _____	

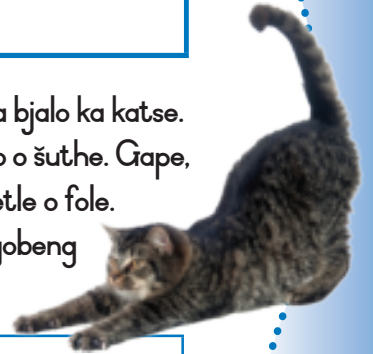

<p>Moano wa sekolo o be o le eng? Na lehono o sa le wona woo?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>Thala leswao la sekolo.</p>
<p>Bolela ka ga selo se sengwe se se kgethegilego ka sekolo se. (Mohlomongwe go ka ba go bile morutwana yo a kgethegilego goba bokgoni bjo bo kgethegilego.)</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>Thala seswantšho sa go bontšha selo se se kgethegilego ka ga sekolo se.</p>

A re itšhidulleng

Pele o dira mošongwana ka ntle, thoma ka go itšhidulla bjalo ka katse. Se se tla dira gore go be bobebe gore mmele wa gago o šuthe. Grape, itšhidulle ka morago ga mošongwana gore mmele o iketle o fole. Se se tla go thuša gore o se ke wa ba le dihlabi mo digobeng tša gago. Bjale latela ditaelo tše.

<p>Murutiši o tla bitša leina la gago gomme a fošetša kgwele go wena. Kaba bolo pele e ewa.</p>	
<p>Bjale leka go lahlela kgwele ka mokotlaneng ge mogwera wa gago a go fošeditše yona.</p>	
<p>fošetša kgwele go mogwera wa gago gomme o bone ge a ka e kaba ka mokotlana.</p>	
<p>Ikotlolle go swana le katse gomme o khutše.</p>	

3

Tšohle ka ga nna

A re boleleng

Gopola ka selo se sebotse seo se kilego sa go diragalela nakong ye e fetilego gomme o anegele mogwera wa gago ka sona gore a kgone go go tseba bokaone.

Ke ile lewatle ke na le mengwaga ye 5.

Ke ile ka wa lebotong ke na le mengwaga ye 4.

A re boleleng

Etla re bolele. Botša mogwera wa gago gore motho yo o fetogile bjang go tloga boseeng go fihla ge a le mokgekolo.

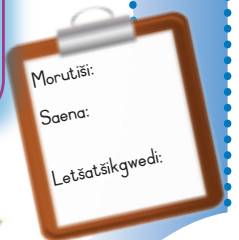
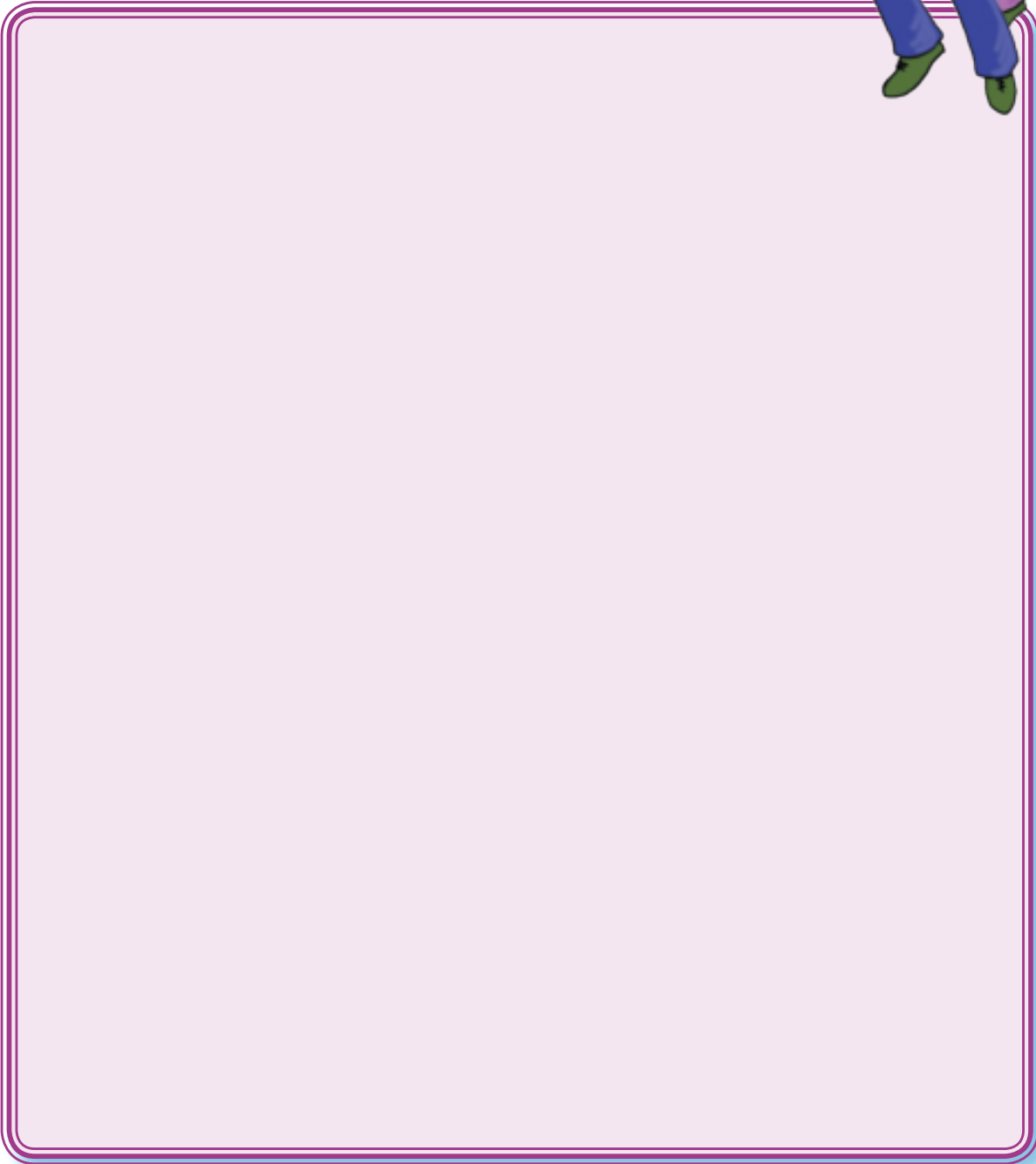
		
Lesea	Ngwana	Ngwana wa sekolo
		
Mofsa	Mosadi	Mokgekolo

A re itšhidulleng

Šomang ka dihlopha. Hlamang koša gomme le bine.
Sehlopheng sa lena, ngwalang mantšu a koša mo sekgobeng se se filwego.
Cie le feditše, le bontšhe barutwana ka phapošing gore koša yeo le e
opela bjang le dutše le bina.

Go gola ka mmele le ka mengwaga

A re boleleng

Bolela ka fao bana ba bagolwanyane le batho ba bagolo ba fapanago le wena ka gona.

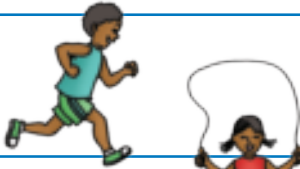

Ge nako e dutše e sepela batho ba a tšofala. Mmala wa meriri ya bona o a fetoga, mantšu a bona a a fetoga, digoba tša bona di a gola gomme ba ba le maitemogelo.

Na batho ba fetoga bjang ge ba dutše ba gola?

A re ngwaleng

Ke dilo dife go tše di latelago tšeo o di dirago go fapana le ka fao batswadi ba gago ba di dirago? Swaya sefahlego se se nepagetšego.

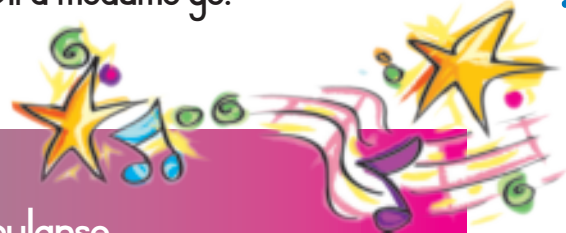
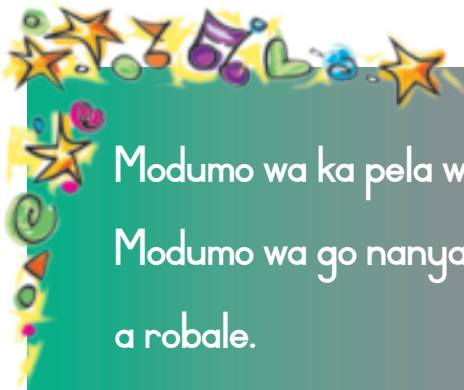
		Nna		Batswadi ba ka	
Go kitima ka ntle le go lapa. 					
Go tshela kgati 					
Go bala kuranta. 					
Go otlela sefatanaga. 					
Go bapala ka go namela mehlare. 					

Letšatsikgwe:

A re opeleng

A re itokišetšeng go bina. Dira medumo ye.

Modumo wa ka pela wa saerine sa ambulanse.

Modumo wa go nanya wa go swana le ge re opelela ngwana gore a robale.

Modumo wa godimo wa go swana le wa dinonyana ge di opela.

Modumo wa fase wa go swana le wa tau ge e rora.

A re itšhidulleng

Na o ka kgona go kaba kgwele?

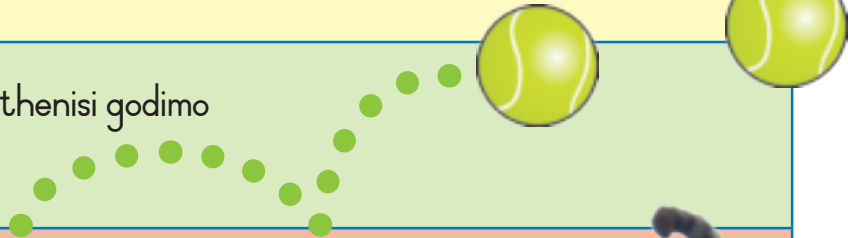

Fošetša kgwele ya thenisi moyeng gomme o e kabe ka diatla tše pedi.

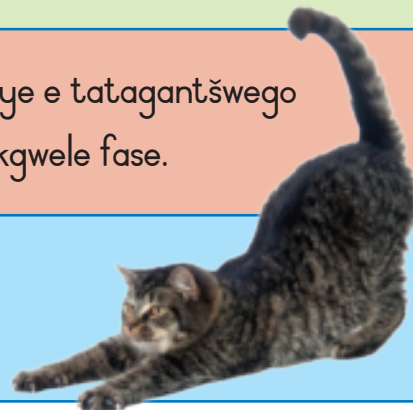
E fošetše godimo gomme o phaphathe diatla pele o e kaba.

Bethabethiša kgwele ya thenisi godimo ga lebatō.

Hlama mmopu wa khrikhete ka go šomiša pampiri ye e tatagantšwego goba seripana sa kota. E šomiše go bethabethiša kgwele fase.

Bjale ikotlolle bjalo ka katse.

Maikutlo

A re boleleng

Lebelela diswantšho tše gomme o bolele gore bana ba ba ikwa bjang. Na o kile wa ikwa ka mokgwa wo? Ngwala gore ngwana yo mongwe le yo mongwe o ikwa bjang. Šomiša mantšu a go go thuša.

nyamile

thabile

itshola

boifa

ikgantšha

befetšwe

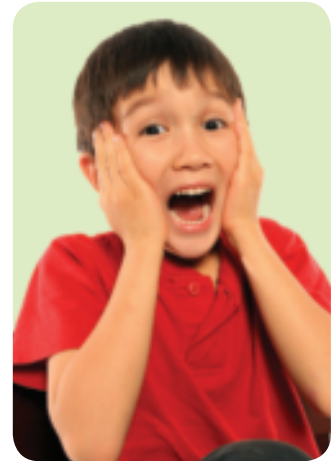

A re itšhidulleng

Raloka papadi ya thenese ya ba bannyane o ikatiša go betha kgwele ka bokapele le ka bomorago bja seatla.

A re boleleng

Ke eng se se go thabišago?

Ke eng se se go nyamišago?

Ke eng se se go tšhošago?

Ke eng se se go befedišago?

A re ngwaleng

Ngwala ka go pukutšatši ditaba tša letšatši leo o bego o ikwa o thabile. Hlaloša gore ke eng ye e go thabišitšego?

Dumela pukutšatši

Ngwala ka go pukutšatši ditaba tša letšatši leo o bego o ikwa o nyamile. Hlaloša gore ke eng ye e go nyamišitšego?

Dumela pukutšatši

6

Dilo tše di nthabišago

Kotara ya 1 - Beke ya 3 - Lephephetšhomo la

A re ngwaleng

Bolela ka ga ditiro tšeo o ipshinago ka tšona go feta. Bjale, di ngwale mo dikgobeng tšeo di lego gona mo mmepeng wa monagano.

Blank pink notepad with two horizontal lines.

Blank yellow notepad with two horizontal lines.

**SEO KE
THABELAGO
GO SE DIRA**

Blank purple notepad with two horizontal lines.

Blank green notepad with two horizontal lines.

Blank light blue notepad with two horizontal lines.

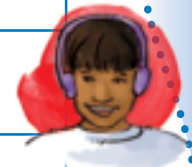
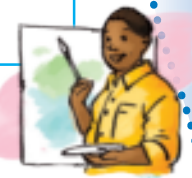
Blank light blue notepad with two horizontal lines.

A re ngwaleng

Šomiša mmepe wa gago wa monagano go ngwala temana ka tšeo o thabelago go di dira.

Tšeo ke di thabelago go feta

Marutiši:
Saena:
Letšatsikgvedi:

A re direng

Šomiša hlama ya gago ya go bapadiša go bopa sefahlego se se thabilego le se se nyamilego.

A re boleleng

Botšiša bagwera ba bahlano gore ba rata go dira eng. Khalara lepokisana le l nako ye nngwe le ye nngwe ge ba laetša go rata thaloko yeo.

5					
4					
3					
2					
1					
	Go opela	Go bala	Go penta	Dipapadi	Mmetse

Ke thaloko efe ye e tumilego go feta?

Maikutlo

A re boleleng

Lebelela diswantšho tše gomme o bolele ka fao o ka kgonago go thuša bana ba go dira dilo tša nnete. Swaya karabo ya maleba.

	Na ga o bone mo o yago?	
	Tshwarelo! Anke ke go thuše go topa dilo tše!	
	Tshwarelo! Kgwele ya gago še!	
	Hei! Sepela o yo bapala lefelong le lengwe!	
	Ke ya ka gomme o ka se e hwetše.	
	Etla, re abagane tšhokolete.	

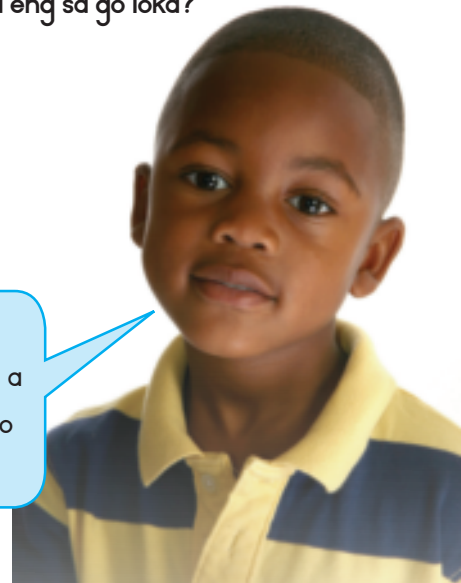

A re ngwaleng

Na bagwera ba mmapale ba dira eng sa go loka?

Gie nka dira phošo ke kgopela tshwarelo.

Gie ke bona mogwera wa ka a palelwa ke a mo thuša.

Ngwala dilo tše dingwe tše 4 tšeo bagwera ba go loka ba di dirago.

A re boleleng

Lebelela diswantšho tše. Bolela ka ga seo o se bonago go se sengwe le se sengwe sa tšona. Kgetha seswantšho se tee gomme o ekiše seo se ka bego se direga go sona. Efa kanegelo ya gago mafelelo.

Bjale, ngwala tiragatšo ka seswantšho se o se kgethilego. Ngwala maina a badiragatši ka kholomong ya mathomo.

A re itšhidulleng

Leka go dira dilo tše.

- Kitima gomme o dikologe lepatlelo. Ge morutiši wa gago a re "retologa" o swanetše go retologa gomme o kitime o boele morago.
- Bjale bethabethiša kgwele mo lebatong o dutše o šuthela pele.

Marutiši:
Saena:
Letšatsikgvedo:

A re ngwaleng

Thala seswantšho sa bagwera, goba sa morutiši wa gago,
goba sa balapa la geno. Ngwala maina a bona.

Batho ba bohlokwa bophelong bja ka

Bjale, ngwala o hlaloše gore batho ba ke ba mohuta mang le gore ke ka lebaka la eng ba
kgethegile goba ba le bohlokwa.

Morutiši:
 Saena:
 Letšatsikgvedo:

Maphelo le thušo ya potlako

A re boleleng

Bolela ka seo se diregago mo seswantšhong se.

Na o kile wa tšwa mookola?

Na o swanetše go dira eng ge o etšwa mookola?

Na o tseba mo lepokisana la Thušo ya Potlako la sekolo le lego gona? Bolela gore le kae. Le ka _____

Bea matswalo fase.

Grantši ga go na lebaka la gore o tlalelwe.

Gopola: O se ke wa kgwatha madi a motho yo mongwe.

Seo o swanetšego go se dira ge o etšwa mookola

1 Dulela pele gomme hlogo e lebelele fase.

2 Tswalela mašoba a dinko ka go a pitlaganya metsotso ye 2 gomme o buše moya ka molomo.

3 Bea selo sa go tonya ka morago ga molala wa gago. mohlala: toulo ye meetse goba aese ye e phuthetšwego ka toulo.

4 O se ke wa minola mamina ka morago ga go ema ga mookola.

5 Ge madi a sa eme ka morago ga metsotso ye lesomehlano bona ngaka goba mooki.

Go alafa mo o segilwego

A re boleleng

Ga re kgone go bona ditwatši, fela di gohle. Ge re ka itshega re swanetše go hlokomela gore ntho yeo e hlwekile gore e se tsenwe ke ditwatši.

A re boleleng

Hlalošetša bagwera ba gago gore ntho ya go segwa e hlwekišwa bjang. Bontšha gore ba swanetše go dira bjang go e hlwekiša.

Tsela yeo re ka thibelago madi go tšwa nthong ya go segwa ke selo. mohlala: Letsogong

O se ke wa swara madi a motho yo mongwe.

Ge o thuša motho yo mongwe ka mehla o swanetše go rwala ditlelafo.

Emiša madi ka go rotoša ntho gore e be ka godimo ga bogodimo bja pelo.

Leka go emiša madi ka go gatelela ntho ka lešela le le hlwekilego.

Ge ntho e epegile gomme e fela e etšwa madi, eya ngakeng goba kliniking.

Nyakišiša gore ke nomoro efe ya tšhoganyetšo ye o ka e leletšago. Mogala: _____

Marutiši:
Saena:
Letšatsikgvedi:

A re baleng

Ge o ka kgoma selo sa go fiša, o tla swa.

Na o swanetše go dira eng ge motho yo mongwe a ka swa?

Hlatswa mo letlalo le swelego ka meetse a go tonya, metsotso ye e ka bago 10 (lesome). Se se thuša go okobatša letlalo.

Khupolla ntho ya mollo.

O se ke wa tloša diaparo ge di kgomaretše letlalo.

Tlogela ntho ya mollo e le molaleng gomme o hlokomele gore e se ke ya phera.

Ge ntho ya mollo e epegile goba e le ye kgolo go feta seatla sa gago, eya ngakeng ka pejana.

A re šutheng

Dira motabogo wo motelele. Šomiša dithupana tše tharo goba diripana tše tharo tša thapo. Ka morago ga ge o tabogile gare ga tšona di katologanye kudu go bona gore ke mang a ka tabogago go feta bohle.

Swaya gore o ka kgona go taboga go fihla kae.

Bona ge eba mogwera wa gago a ka kgona go taboga go go feta.

A re itšhidulleng

Dira kiribana.

Amogetšana le mogwera wa gago ka go ba kiribana.

Šielanang ka go betha kgati gore bagwera ba lena ba tshele.

A re boleleng

Na go direga eng mo diswantšhong tše?
Na batho ba ka fišwa ke eng gape?

Ngwala melawana ye bohlokwa ye o swanetšego go e gopola ge o thuša:

Motho a etšwa mookola

Motho a segilwe

Motho a swele

Marutiši:
Saena:
Letšatsikgved:

Go šireletša mmele wa ka

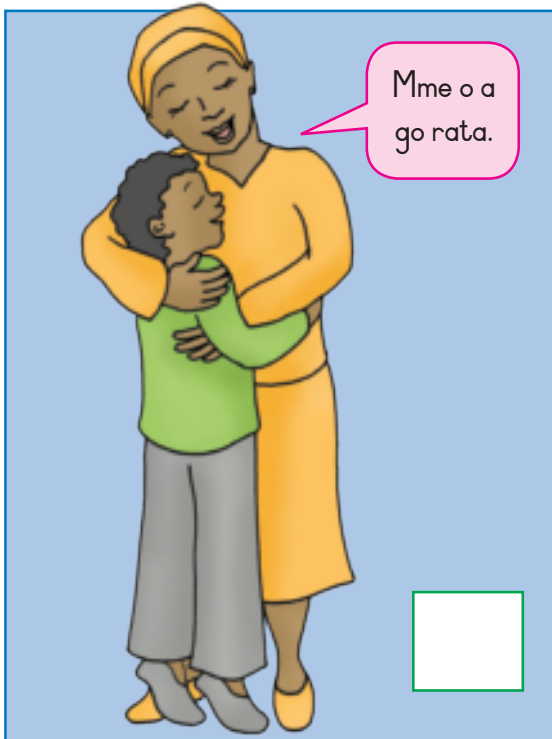
A re boleleng

Re swanetše go hlokomela mebele ya rena.
 Re kwa bose ge re rata selo gomme re nyaka
 gore se tšwele pele.
 Ga re kwe bose ge selo se dira gore re se ke
 na iketla ge go le bjalo re rata gore se emiše.

A re ngwaleng

Ngwala leswao le ✓ ge seswantšho se bontšha tiro ye e bolokegilego
 goba ✗ ge tiro e bontšha go se bolokege. Ka morago, ngwala lefoko
 ka tlase ga seswantšho se sengwe le se sengwe, o laetše gore ke ka
 lebaka la eng o nagana gore se bolokegile goba ga se sa bolokega.

Go itšhireletša

A re boleleng

Lebelela diswantšho tše ka kelohloko. Leka go anega taba ka tšona. Ngwala kanegelo ya gago ka gare ga pudula ya polelo ya mafelelo.

Etla, ke tla go iša lebenkeleng.

Aowa, ntlogele!

Go diregile eng?

Blank writing area with horizontal lines.

A re boleleng

Boledišanang ka gore mosetsana o be a ikwa bjang, le gore o dirile eng ka maemo ao a lego go ona.

A re ngwaleng

Ngwala melao ye mehlano ya boipabalelo.
Thoma wo mongwe le wo mongwe ka:

Bana ba se ke ba...

Handwriting practice area with a spiral binding on the left and a woman's face on the right. The area contains several horizontal lines for writing.

A re direng

Hlama sebipasefahlego (maske) gomme o laetše maikutlo.

Tšea sephetho sa gore o nyaka sebipasefahlego sa gago e be se se bjang.

Se thale mo pampiring.

Se sete gomme o se ntšhe.

Sega mahlo.

Kgabiša sebipasefahlego sa gago ka pampiri ya mebala.

A re itšhidulleng

Itokišetše lebelo.

Hlaba letolo mothalong wa go thoma.

Theeletša morutiši ge a re:

"Methalong! Otlogang! Tlogang!"

Bjale dira tsela ya go šitiša.

Marutiši:
Saena:
Letšatsikgved:

13

Tlhokomelo ya mmele

Kotara ya I – Beke ya 7 – Lephephetšhomo la

A re boleleng

Ke maikarabelo a rena ka moka go swara mebele ya rena e phetše gabotse. Na bana ba dira eng ye e loketšego mebele ya bona?

Na ke dilo dife tše dingwe tše di sa lokelago mebele tše batho ba felago ba di dira?

Na o be o tseba gore go kgoga ga go a lokela mebele ya rena?

Na o be o tseba gore ga go a lokela mmele wa gago ge motho yo mongwe a kgoga kgauswi le wena?

Na go kgoga go senya bjang mebele ya rena?

A re ngwaleng

Swaya ntlha ye nngwe le ye nngwe ka ✓ goba ka ✗ go laetša ge eba ke nnete goba maaka.

	Sekerete ke se sebose.
	Gie nka dula kgauswi le motho yo a kgogago ke tla gobatša mmele wa ka.
	Gio kgoga go ka dira gore meno a gago a be a maserolane.
	Gio kgoga go hlola malwetši a legano.
	O ka hlaselwa ke go gohlola kudu ka lebaka la go kgoga.
	Gio kgoga go ka hlola kankere.

Melao ya bophelobotse

Ke swanetše go gohla meno a ka pele ke eya go robala.
 Ke swanetše go kama meriri ya ka pele ke eya sekolong.
 Ke swanetše go dira gore manala a ka a dule a ripilwe a bile
 a hlwekile. Ke swanetše go hlapa diatla ka morago ga ge ke
 ile ntlwaneng ya boithomelo le pele ke swara dijo.
 Ke swanetše go hlwekiša manala a ka ka morago
 ga go bapalela santeng.
 Ke swanetše go hlapa diatla ge ke etšwa ntlwaneng
 ya boithomelo.
 Ke swanetše go lahlela dithišu tša ditšhila ka
 gare ga setšhelamatlakala.

Lapolaga

Na ba swanetše go apara eng gore ba dule ba bologeile? Nyalanya diswantšho ka go thala mothalo go tloga go diswantšho tše di lego mothalong wa ka godimo le diswantšho tša maleba tše di lego mothalong wa ka fase.

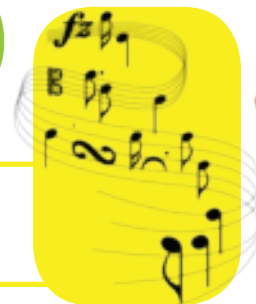

Lapolaga

Eba mafolofolo o raloke papadi ya khrikhete ya ba bannyane.

Morutiši o tla raloka mmimo. O theeletše gomme ka morago o bethabethe tšhuni ka menwana mo teskeng ya gago.

Ditokelo le maikarabelo

A re baleng

Ka nako ye nngwe bana ba swanetše go thuša ba malapa ka go šoma.

Bana ga se ba swanela go šoma boima bjalo ka batho ba bagolo.

Bana ba swanetše go hwetša nako ya go bapala le go ya sekolong.

Lebelela diswantšho tše. Swaya mešomo ye e lebanego bana. Ka morago, ngwala lefoko ka fase ga seswantšho se sengwe le se sengwe, o laetša gore ke ka lebaka la eng se sa lokela bana goba se ba loketše.

Pheladi o rekiša merogo letšatši ka moka ka fao ga a kgone go ya sekolong.

Hunadi o nošetša merogo ge sekolo se tšwele.

 <div data-bbox="586 265 702 364" style="border: 1px solid green; width: 70px; height: 45px; margin-left: 100px;"></div> <p data-bbox="239 541 735 652">Lesiba o rwala ditena ka gobane o šomela moagi.</p>	 <div data-bbox="1214 265 1329 364" style="border: 1px solid green; width: 70px; height: 45px; margin-left: 100px;"></div> <p data-bbox="892 541 1247 652">Tšhego le Oki ba thuša go hlatswa dibjana.</p>

A re boleleng

Na o dira mešomo efe kua gae?

Na ke mešomo efe ye o e dirago sekolong go thuša morutiši wa gago?

A re itšhidulleng

Hlama papadikekišo, ke gore, le diragatša papadi ka ntle le go bolela mantšu, ka ga go dira mešomo ya go fapana. Sehlopha sa lena se swanetše se bolele gore se nagana gore le diragatša mešomo ya mohuta mang.

Bofagantšha maoto a lena mmogo ka morago le kitime.

Marutiši:
 Saena:
 Letšatsikgvedi:

Ditokelo le maikarabelo

A re boleleng

Botša bagwera ba gago gore bana
ba ba tshela melao efe

Sekolo se sengwe le se
sengwe se na le melao gore
se tle se šome gabotse.
Phapoši ye nngwe le ye
nngwe le yona e na le
melao ye re swanetšego go
e latela.

A re ngwaleng

Ngwala melao ye 4 ya phapoši ya lena.

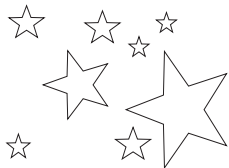

A large spiral-bound notebook with several blank horizontal lines for writing.

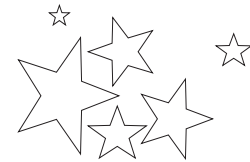

A re boleleng

Bala ditokelo tše le maikarabelo a, gomme o bolele le mogwera wa gago mabapi le gore tokelo ye nngwe le ye nngwe e ra eng.

MAIKARABELO A BAFSA BA AFRIKA BORWA

<p>Tekano</p> <p>Swara batho ka moka ka go lekana le ka tshwanelo. O se ke wa hlaola.</p>	<p>Seriti sa botho</p> <p>Hlompha bohle. Bontšha go loka le go hlokomela.</p>	<p>Bophelo</p> <p>Dilo ka moka tše di phelago di bohlokwa. Swara dilo ka moka tše di phelago ka tlhopho.</p>	<p>Balapa</p> <p>Godiša o be o hlomphe batswadi ba gago. Bontšha go loka le go botega go balapa.</p>
<p>Thuto</p> <p>Tsena sekolo, ithute o be o šome ka maatla. Latela melao ya sekolo.</p>	<p>Mošomo</p> <p>Thuša balapa ka mošomo wa ka gae. Bana ba se ke ba gapeletšwa go nyaka mošomo.</p>	<p>Tokologo le tšhireletšo</p> <p>O se ke wa gobatša, wa hlakiša goba wa tšhošetša ba bangwe, gomme o se ke wa dumelela ba bangwe go dira bjalo.</p>	<p>Thoto</p> <p>Hlompha dithoto tša ba bangwe. O se ke wa senya thoto ebile o se ke wa utswa.</p>
<p>Bodumedī, go ba le tumelo le moakanyo</p> <p>Hlompha ditumelo le meakanyo ya ba bangwe.</p>	<p>Tšhireletšo</p> <p>Hlokomela lefase. O se ke wa senya meetse le mohlagase. Hlokomela diphoofole le dimela. Swara legae la geno le motse wa geno o hlwekile o bolokegile.</p>	<p>Boagi</p> <p>Eba moagi wa go loka, wa potego wa Afrika Borwa. Hlompha melao, gomme o kgonthiše gore ba bangwe ba dira bjalo.</p>	<p>Tokelo ya go hlagiša maikutlo</p> <p>O se ke wa phatlalatša maaka le lehloyo. Kgonthiša gore batho ga ba rogiwe goba ba hlabja ka mantšu.</p>

16a

Matšatši a sedumedi le matšatši a mangwe a bohlokwa

Kotara ya 1 – Beke ya 8 – Lephephetšhomo la

A re boleleng

Lebelela diswantšho tše. Na o tseba eng ka ye nngwe ya ditumelo tše? Nyakišiša ka ye nngwe ya tšona gomme o lokiše tlhagišo yeo o tlogo go e hlagiša ka phapošing. Leka go tla le dipuku goba diswantšho tšeo o tla go di šomiša go laetša tlhagišo ya gago.

Bohindu

Boislamo

Bojuda

Bokriste

Re swanetše go hlompha batho ba ditumelo ka moka.

Tumelo ya gago ke efe? _____

Na tumelo ya mogwera wa gago yo bohlokwa ke efe? _____

Go lekola

16b

A re ngwaleng

Ngwala dintlha ka ga wena mo karateng.

Leina la ka _____

Sefane sa ka _____

Letšatši la matswalo a ka _____

Mphato wa ka _____

Sekolo sa ka _____

Mogala wa ka _____

Aterese ya ka _____

Nomoro ya mogala wa tšhoganyetšo _____

Papadi ye ke e ratago _____

Mmala wo ke o ratago _____

Mogwera wa ka yo bohlokwa _____

Se se nthabišago _____

Se se nnyamišago _____

Se se mpefedišago _____

Se ke lego sona _____

Kotara ya 1 – Beke ya 8 – Lephephetšhomo la 8

Marutiši: _____

Saena: _____

Letšatsikgvedi: _____

Dijo tša phepo

A re boleleng

Boledišana le mogwera wa gago ka sehlopha se sengwe le se sengwe sa dijo se se lego mo. Go na le dijo dife ka sehlopheng se sengwe le se sengwe? Ke ka lebaka la eng dijo tša sehlopha se sengwe le se sengwe di re loketše?

Diproteine

Diproteine di aga disele tše mpsha gore mebele ya rena e gole.

Divitamine

Divitamine le diminerale di thuša mebele ya rena go lwantšha dipheteletšo le gore re dule re phetše gabotse.

A re itšhidulleng

Kgopela morutiši wa gago a go laetše go bapala papadi ya "mogala wo o kgaogilego". Ka morago ithute go foša kgwele .

Dikhabohaetreite

Dijo tše di re fa maatla.

Ditšweletšwa tša maswi

Dijo tša ditšwamaswing di dira gore marapo a rena a kgwahle, kudu ge re sa le ba bannyane, marapo a rena a sa gola.

A re ngwaleng

Dira lenaneo la dijo tše o di jelego maabane. Ka lepokisaneng la mafelelo, bolela gore na dijo tše o ke diprotheine, dikhabohaetreite, dienywa goba merogo.

Dijo tše ke di jelego maabane	Mohuta wa dijo

Marutiši:
Saena:
Letšatsikgvedi:

18

Mekgwa ya rena ya go ja

A re boleleng

Botšiša bagwera ba bane gore ba rata go ja eng. Lebelela mehuta ye e fapanego o swaye ka leswao le (✓) ge a rata dijo tšeo gomme o swaye ka leswao le (X) ge a sa rate dijo tšeo.

Ngwala maina a bagwera ba gago mo.

A re ngwaleng

Lebelela lenaneo leo o le ngwadilego gomme o arabe dipotšišo tše.

Ke dijo dife tšeo bagwera ba gago ba di ratago gannyane.

Na o nagana gore bagwera ba gago ba na le mokgwa wa go rata dijo tša go aga mmele?

Ke ka lebaka la eng o nagana bjalo?

Laopolaga

Kgopela morutiši gore a go laetše ka fao papadi ya mogala wo o kgaogilego e ralokwago ka gona.

A re ngwaleng

Dira lenaneo la dijo tšeo re swanetšego go di ja ka mehla.

Spiral notebook with blank lines for writing.

Tšeo re sa swanelago go di ja:

Letswai le lentši ka lebaka la gore ge re tšofala re ile go ba le madi a magolo.

Swikiri ye ntši, dinotšididi, dikhekhe le ditšhipisi ka lebaka la gore di a nontšha.

Swikiri ye ntši ka lebaka la gore ge re tšofala re ile go swarwa ke bolwetši bja swikiri.

A re ngwaleng

Ngwala motswako ka ga sejo se o se ratago.

Motswako wa _____

Na ke swanetše go hwetša metswako efe?

Nka šomiša mokgwa ofe?

Clipboard with a white sheet of paper containing the following text:

Marutši:
Saena:
Letšatsikgved:

Mekgwa ye mebotse ya go ja

A re ngwaleng

Tumišo le Phuki ba tseleng ya go ya Lebenkeleng la Mahlasedi. Ba swanetše go reka dijo tša go apeelwa dilalelo. Ba thuše go dira lenaneo la dijo tša go lokela mmele.

A re itšhidulleng

Šielanang ka go betha kgati gore mogwera wa wa gago a tšhele.

A re ngwaleng

Ngwala dilo tšeo ba swanetšego go di reka, le theko tša tšona mo lenaneong la go reka la ka fase. Na Tumišo le Phuki ba lefile bokae, ge ba lefela dilo tšeo ba di rekilego?

LENANELO LA DILO	THEKO

A re ngwaleng

Na mekgwa ya gago ya go ja e laetša bophelo bjo bobotse gakaakang? Khalara sefahlego sa go myemyela sebakeng sa mokgwa wo mongwe le wo mongwe wa go bontšha go ja ga botse.

Mekgwa ya ka ya go ja

	Ee	Aowa
Ke tlwaetše go ja ke lebeletše TV.		
Ke rata dienywa le merogo.		
Ke rata dijo tša makhura tše bjalo ka ditšhipisi.		
Ga ke rate meetse, ke rata dinotšididi.		
Ga ke je merogo.		
Ke sohla dijo tša ka gabotse.		
Ke ja difihlolo pele ke eya sekolong.		

Bala gore o khalarile difahlego tše kae tša go myemyela. _____

Go ja gabotse

A re direng

Thala goba o mamaretše diswantšho tša dijo go bontšha dijo tša phepo ye botse.

A re baleng

Melao ya go ja ka tshwanelo

Ka mehla hlapa diatla pele o swara dijo.
O se ke wa tlogela dijo di se tša khurumelwa.
O se ke wa ja dijo tša kgale goba tše di bodilego.
Šomiša matlakala a merogo
o dire podišwa ya tšhengwana ya gago.
Ipšalele merogo ya gago.

A re thaleng

Thala seswantšho o bontšhe melao ye.

Dikhunkhwane

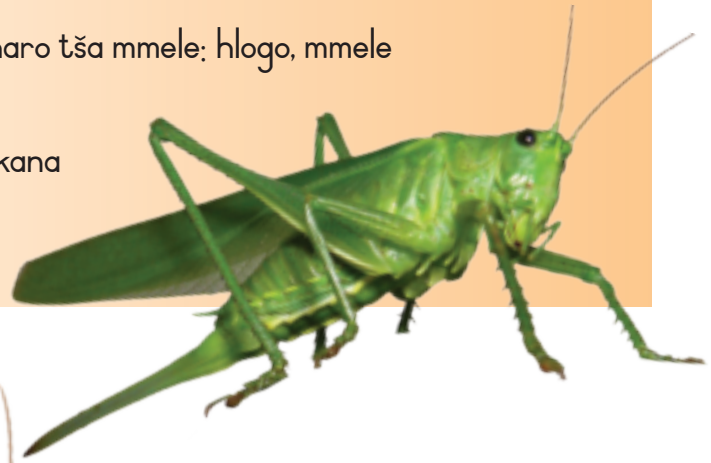

A re boleleng

Bolelang ka dikarolo tše di fapanego tša mmele wa Dikhunkhwane.

Dikhunkhwane di na le dikarolo tše tharo tša mmele: hlogo, mmele wa godimo le mmele wa fase.

Gape di na le maoto a tshela le manakana a tshela.

A re direng

Ngwala maina a ditso tša khunkhwane ye.

Thala mothalo go tloga go leina go ya go setho sa khunkhwane sa maleba.

Mmele wa fase

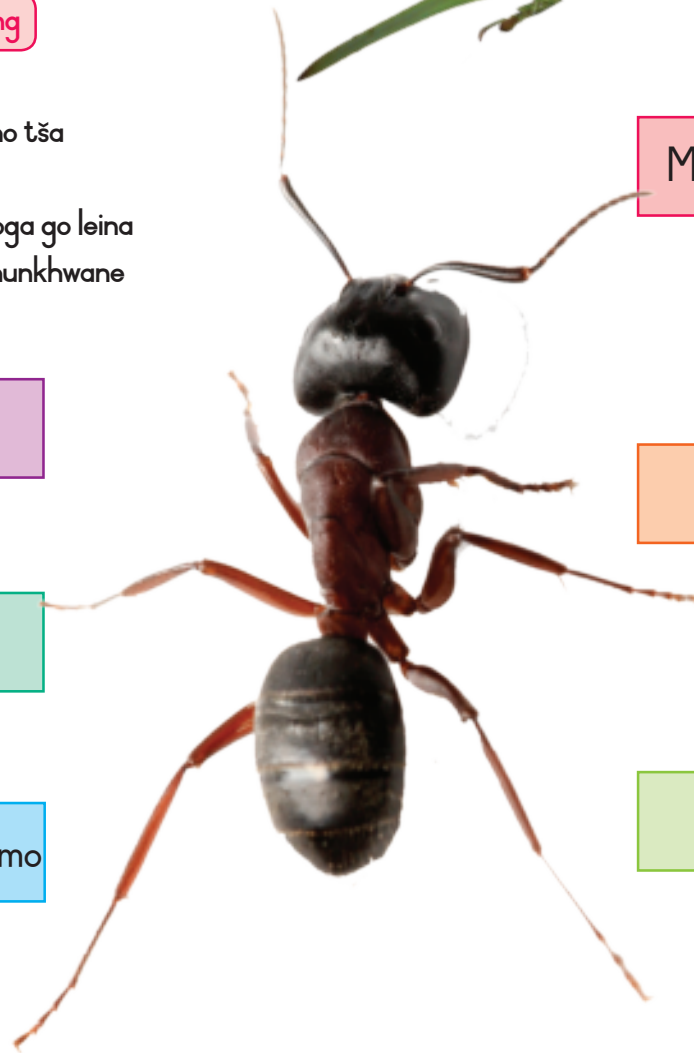
Leihlo

Hlogo

Leoto

Mmele wa godimo

Manakana

A re itšhidulleng

Bobola bjalo ka nose, fofa bjalo ka serurubele ka morago o pharume bjalo ka mammati. Bjale o maemong ao o ka ralokago papadi ya kgwele ya maoto.

A re ngwaleng

Thala mothalo, o nyalanye leina le lengwe le le lengwe le khunkhwane ya maleba. Bolela gore ke khunkhwane dife tšeo di lego kotsi le gore ke dife tšeo di nago le mohola go rena.

Nose

Monang

Ntšhi

Tšhošwane

Tšie

Serurubele

Podilekgwana

Mmoto

A re ngwaleng

Ngwala mantšu ao a tlogetšwego.

e dira tadi.

se dulafatša matšoba.

o fetetša letadi.

e fetetša malwetši.

e ja dibjalo tša balemi.

Ka ga dikhunkhwane gape

A re boleleng

Lebelela diswantšho tše gomme o botše mogwera wa gago gore ke ka lebaka la eng dinose di na le mohola go rena batho.

Dinose di phatlalatša modula. Se se bohlokwa gore dienywa di gole.

Dinose di tšweletša todi.

A re ngwaleng

Ngwala leina la khunkhwane ye nngwe le ye nngwe sekgobeng se se filwego.

_____ ye e mona manopi go tšwa matsšobeng.

_____ e na le maoto a morago a go kgwahla gore e kgone go fofa.

_____ di šomiša manakana
go dira kgokagano magareng ga tšona.

_____ di phatlalatša modula
magare ga dibjalo.

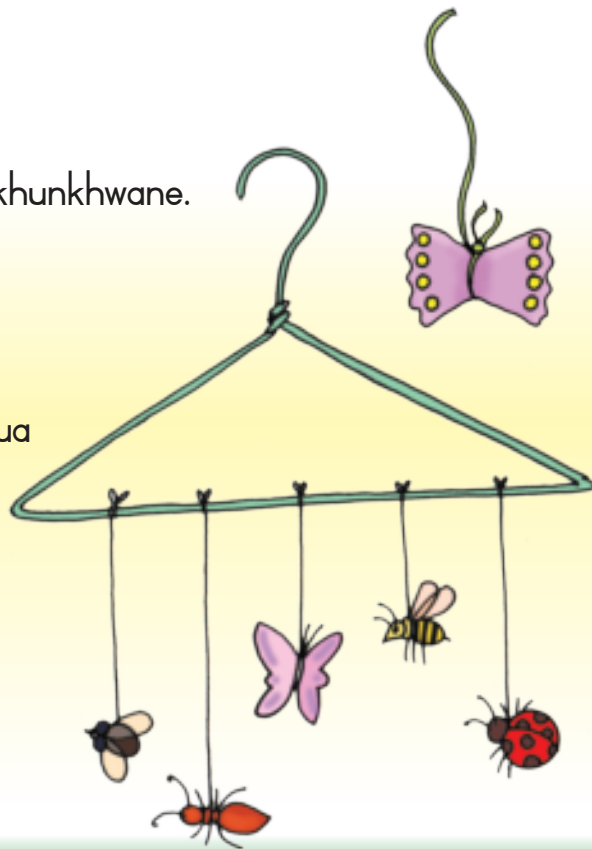
_____ e phatlalatša ditwatši.

A re direng

Dira sešikinya dikhunkhwane.

- Sega dikhunkhwane go tšwa go letlakala la disegwa, tše di lego kua morago ka mo pukung.
- Di lekeletše godimo ga hangara.

Marutiši:
Saena:
Letšatsikgvedi:

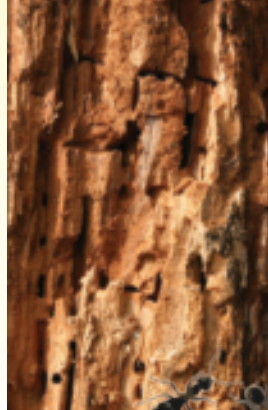
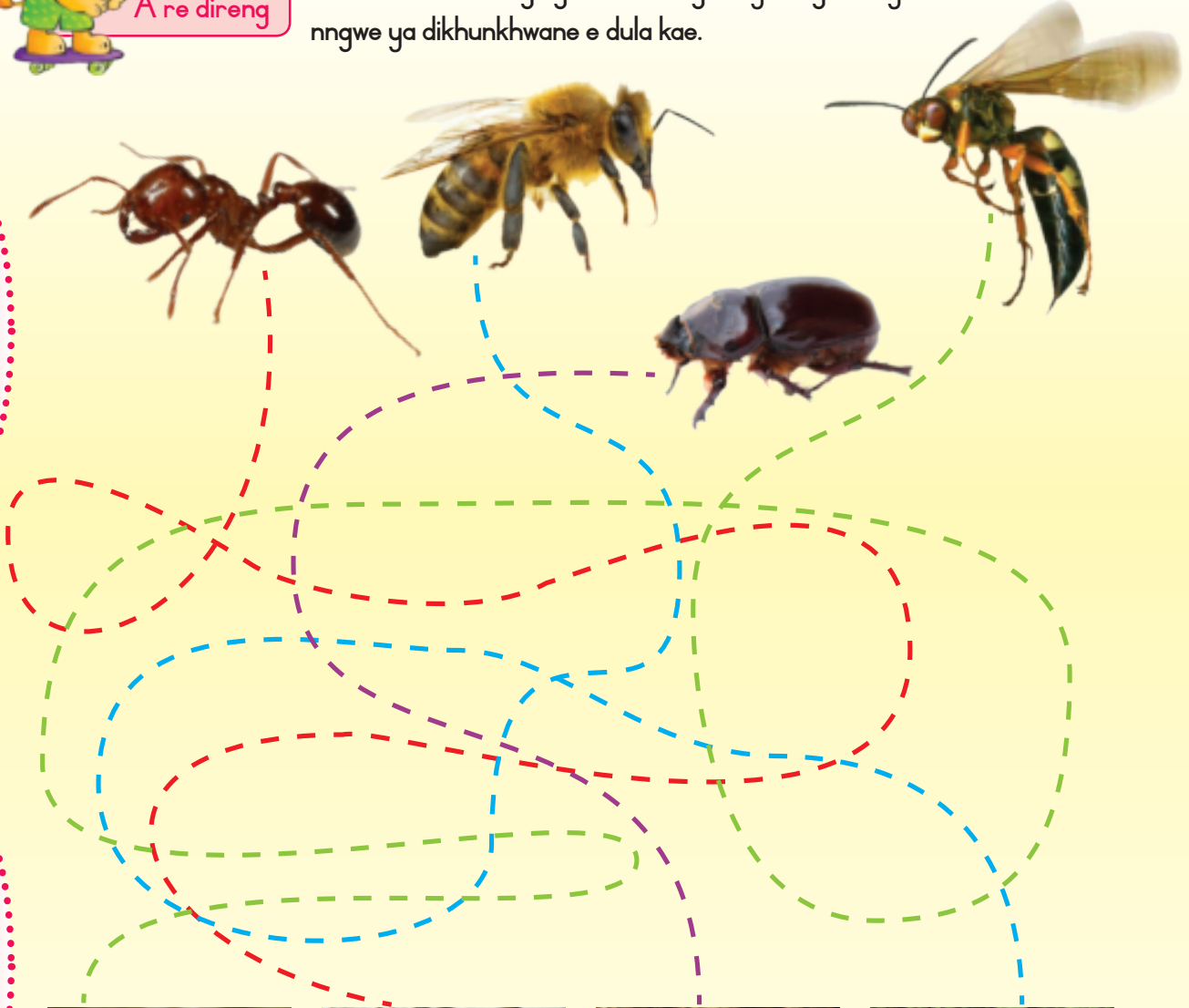
23 Madulo a dikhunkhwane

Kotara ya 2 – Beke ya 4 – Lephephethomo la

A re direng

Šala methalo morago gore o bone gore ye nngwe le ye nngwe ya dikhunkhwane e dula kae.

A re direng

Sepelasepela mo mabaleng a sekolo o bone gore o ka hwetša mehuta ye mekae ya dikhunkhwane.

A re ngwaleng

O bone dikhunkhwane tša mohuta mang ka kua ntle? Kgetha e tee gomme o ngwale leina la yona.

Na khunkhwane yeo e ja dijo tša mohuta mang?

Na khunkhwane yeo e a sepela goba e a fofa?

Na khunkhwane yeo e na le mohola? Ke ka lebaka la eng o realo?

Na khunkhwane yeo e kotsi? O ka dira eng ge khunkhwane yeo e nyaka go go gobatša?

Laopolaga

Bjale thala khunkhwane ya gago o be o efe leina.

Bontšha mošomo wa gago ka go ikgantšha

A re direng

Itirele serurubele sa gago

O tla swanelwa ke go hwetša pampiri ya bogolo bja A4,

Dikrayone tša makhura

Semamaretši

Sekero

Sehlwekišaphaephe

Khatapokisi ye go tateditšwego pampiri ya ka ntlwaneng go yona

Thala serurubele, o laetše mmele wa sona wo motelele, wo mosesane, le mafego a sona a mabedi. Kgabiša mafego a serurubele sa gago ka dipatrone tša mebala ya go fapana. Kgonthišiša gore mafego a a swana. Sega serurubele. Mamaretša serurubele mo pampiring ya go kgabiša.

Dira manakana, o šomiša sehlwekišaphaephe se mennwe gabedi.

A mamaretše mo hlogong ya serurubele.

A re itšhidulleng

Lekang dipapadi tše.

Setešene sa 1:

Kgwele ya diatla: Bethabethiša kgwele fase, o le gare o kitima ka patrone ya manyokenyoke.

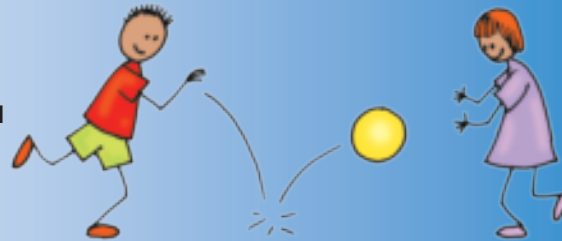
Setešene sa bo 2:

Hokhi: šomiša mmopu wa kgwele ya hokhi, o kgoromeletše kgwele go ya dinong.

Setešene sa bo 3:

Kgwele ya diatla: Bethabethišetša kgwele go mogwera wa gago o dutše o kitima.

Setešene sa bo 4:

Rakbi: Kitima ka kgwele gomme o e fetiše.

Setešene sa bo 5:

Kgwele ya maoto: Tiribola ka kgwele, o ye dinong.

Marutiši:
Saena:
Letšatsikgvedi:

Leboo la bophelo

Leboo la bophelo le laetša dikgato tša go fapana tša go gola. Dikgato tša go gola di tšwelela ka tatelano ye e itšego. Lebelela leboo la bophelo bja segwagwa le la serurubele gomme o bolele ka dikgato tše di itšego.

Leboo la bophelo bja segwagwa

A re boleleleng

Lebelela diswantšho gomme o botše bagwera ba gago ka mokgwa wo segwagwa se fetogago bophelong bja sona.

- 1 Digwagwa di a kopana gore di nontšhe mae.
- 2 Segwagwa sa tshadi se bea mae.
- 3 Kolobitsane ye nnyane ka maswafohlapi le mosela wa sephegwana.
- 4 Kolobitsane e tšwa maoto.
- 5 Mosela o a timelela.
- 6 Segwagwa se segolo seo se šetšego se na le maswafogomme se sa hlwe se na le diphegwana.

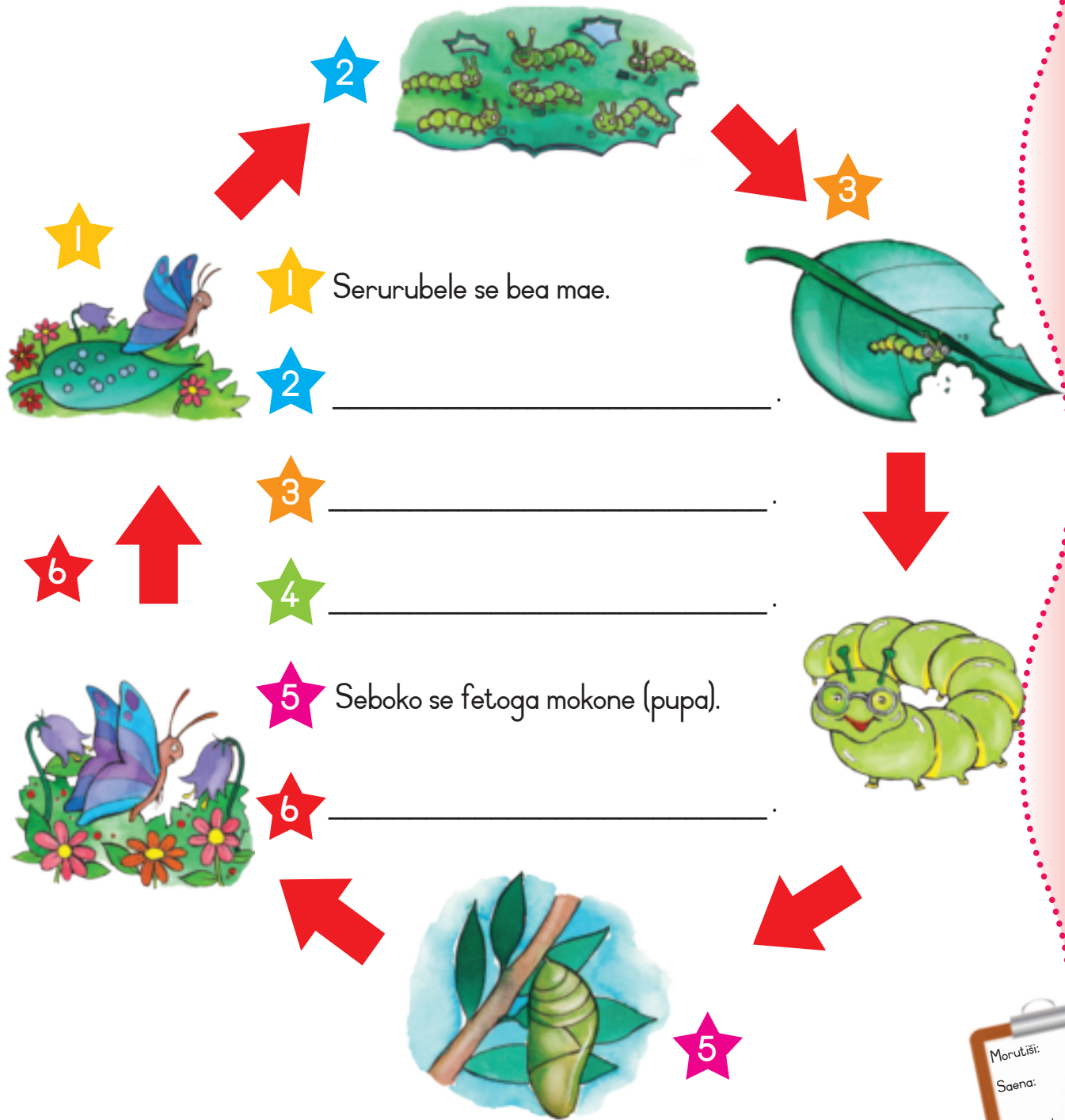

A re direng

Lebelela leboo la bophelo bja serurubele.
Ngwala gore go direga eng sebopegong se sengwe le se sengwe sa leboo la bophelo. Re go thusitše ka dikgato tše pedi.

Leboo la bophelo bja serurubele

Marutiši:
Saena:
Letšatsikgved:

26

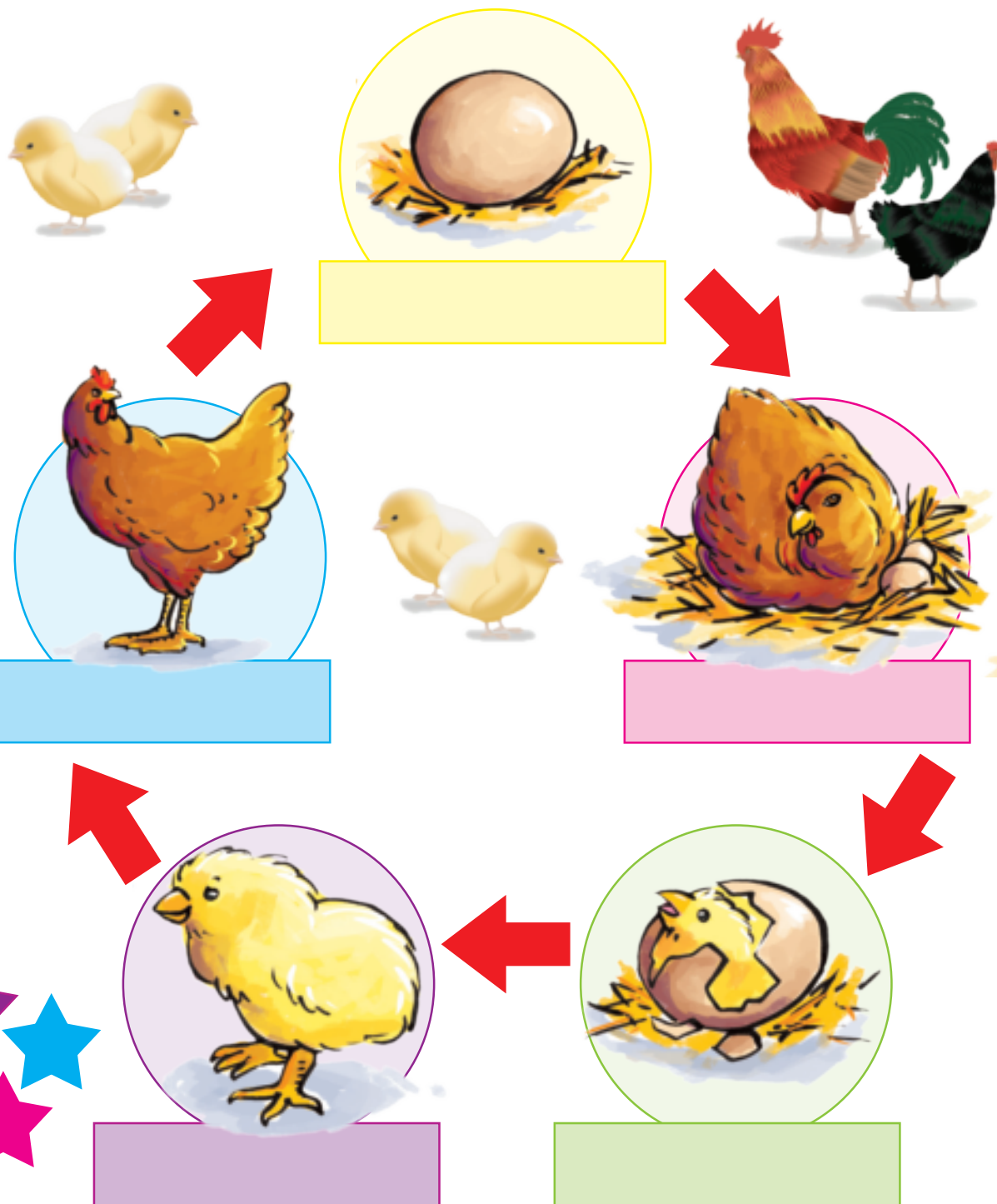
Leboo la bophelo

Lebelela diswantšho gomme o bolele le mogwera wa gago ka ga leboo la bophelo bja kgogo. Ka morago o ngwale gore go direga eng kgatong ye nngwe le ye nngwe.

A re boleleng

Kotara ya 2 – Beke ya 5 – Lephephethomo la

Leboo la bophelo bja kgogo

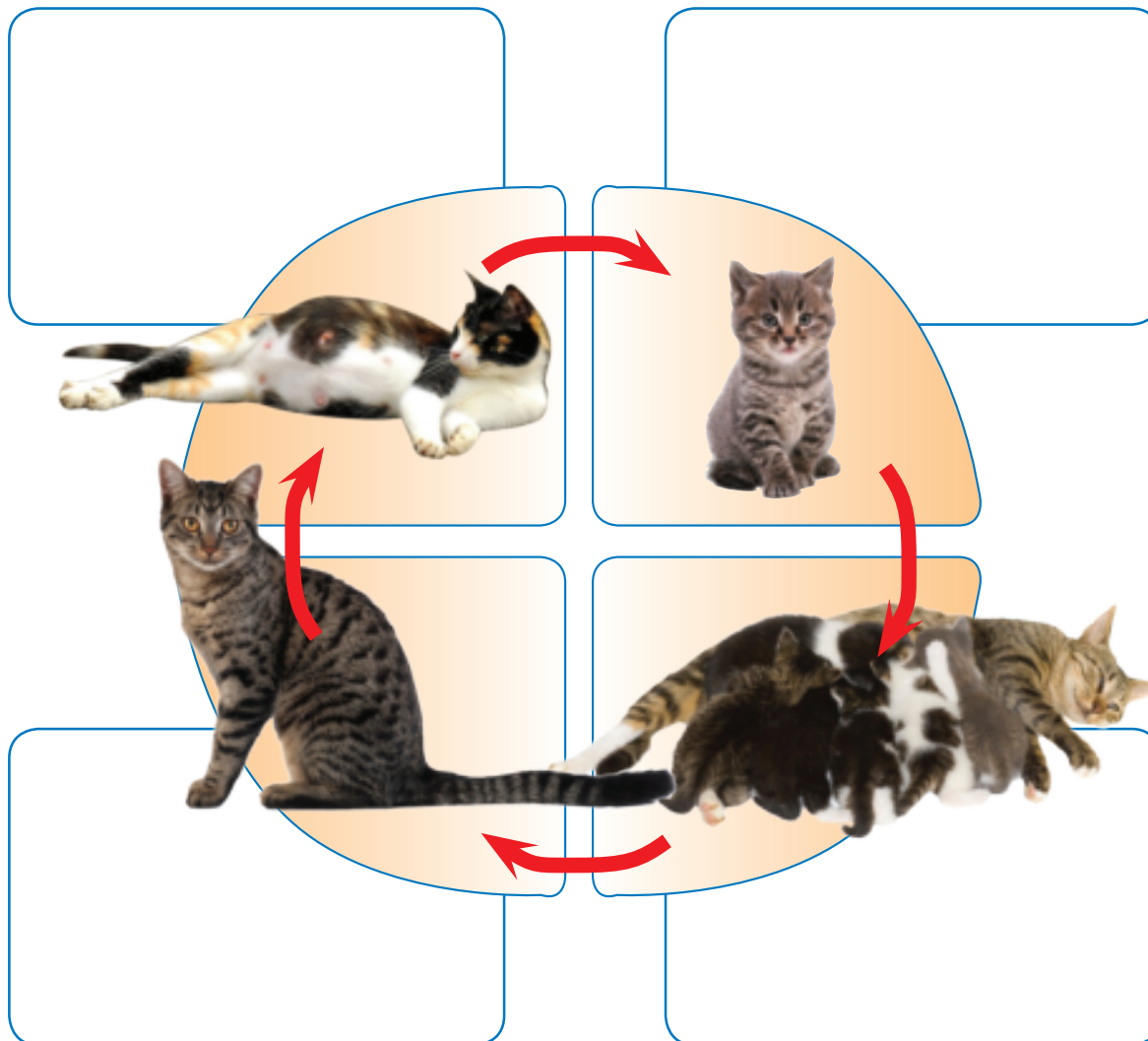
Leboo la bophelo bja katse

A re direng

Efa dikgato dinomoro 1-4 gomme o di šomiše go ngwala leboo la katse.
Ka thušo ya dinomoro tše o di ngwadilego, ngwala maina mo diswantšhong
go laetša leboo la bophelo bja katse

	Katsana e a hlatšwa.		Katse ye kgolo.
	Katse e gampa dibeke tše 9.		Katse e a amuša.

Bjale, itlhamele leboo la bophelo bja gago. Šomiša dihlogo tša leboo la bophelo bja katse go go thuša.

Seruiwaratwa sa ka

A re direng

Dira sebipasefahlego sa seruiwaratwa sa gago.

O swanetše go ba le:
Pampiri ya bogolo bja A4

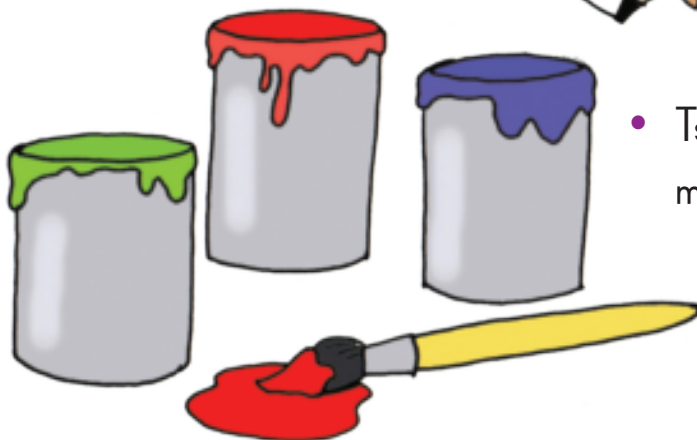
Phensele

Lerojana la pente le meetse

Lehloma la ditsebe

- Thala bokantle bja sefahlego sa katse mo pampiring.

- Tswaka pente o e huduwe, o dire mebala ye 3 ya go fapana.

- Šomiša lehloma la ditsebe mmaleng wo mongwe le wo mongwe.

- Dira marontho a mebala ya go fapana go kgabiša sefahlego sa katse.

A re boleleng

Botšiša mogwera wa gago ka ga seruiwaratwa sa gago goba ka ga seruiwaratwa sa motho yo mongwe seo o se tsebago. Bolela gore o swanetše go se hlokomela bjang.

A re direng

Thala dilo tše 4 tše o swanetšego go di dira go hlokomela seruiwaratwa sa gago. Bjale ngwala hlogo ka fase ga sethalwa se sengwe le se sengwe.

Empty rectangular box with a pink border and a horizontal line at the bottom for writing.

Empty rectangular box with a green border and a horizontal line at the bottom for writing.

Empty rectangular box with an orange border and a horizontal line at the bottom for writing.

Empty rectangular box with a purple border and a horizontal line at the bottom for writing.

28

Go hlokomela tikologo ya rena

Kotara ya 2 – Beke ya 6 – Lephephethomo la

A re boleleng

Lebelela diphoustara tše, gomme o bolele le bagwera ba gago ka ga seo di re botšago sona.

Lebelela leswao la go risaekela.

Na o kile wa bona kae leswao la go swana le le?

Hle, re risaেকে!

A re itšhidulleng

Na o ka kgona go hlama mmimo/ motantsho ka go šomiša hulahupu le malente?

A re baleng

Na re ka dira eng gore re sware tikologo ya rena e hlwekile?

Re swanela go gopola tše di latelago:

Fokotša: Re swanetše go fokotša go tšhilafatša.

Bušeletša: Re swanetše go bušeletša (go šomiša gape) dilo ka bontši bjo re ka bo kgonago pele re di lahla.

Risaekela: Re swanetše go hwetša mekgwa ya go šomiša pampiri, mabotlelo le ditshitswana go tšweletša selo se sengwe se sefsa.

A re ngwaleng

Mo lenaneong la ka fase, ngwala maina a dilo tšeo di ka šomišwago gape. Re go thometše lenaneo le lengwe le le lengwe.

Risaekela galase	Risaekela plastiki	Risaekela pampiri	Dira dibodišwa
Mabotlelo a kgale	Mekotlana ya plastiki	Dikuranta	Matlakala a merogo

Marutiši:
 Saena:
 Letšatsikgved:

29

Kotara ya 2 – Beke ya 7 – Lephephethomo la

A re ngwaleng

Go risaekela

Thala mothalo go tloga go ye nngwe le ye nngwe ya dihlogwana tša go la ngele go ya go la mmagoja go laetša ka fao di ka šomišwago go dira dilo tša mohola.

Hlama selo seo o ka kgonago go se dira o šomiša dilo tše di šomišwago gape, o be o se fe leina.

Leina la selo
Se dirilwe ka

Thala seswantšho sa selo sa gago.

A re ngwaleng

Nagana ka dilo tšeo di ka dirago podišwa ye botse. Ngwala le lengwe le le lengwe la mantšu a a filwego ka lepokisaneng la maleba go feleletša lenaneo. O ka tlaleletša ka dilo tše dingwe tše o di tsebago.

mekotlana ya diplastiki

matlakala a merogo

dipikiri

ditshitswana tša dinotšididi

dikgapetla tša mae

Dilo tše di ka se bolego.	Dilo tše di ka bolago.

A re direng

Dira phoustara ya go thibela tšhilafatšo. Thala seswantšho gomme o ngwale molaetša.

Large empty rectangular box for drawing or writing.

30

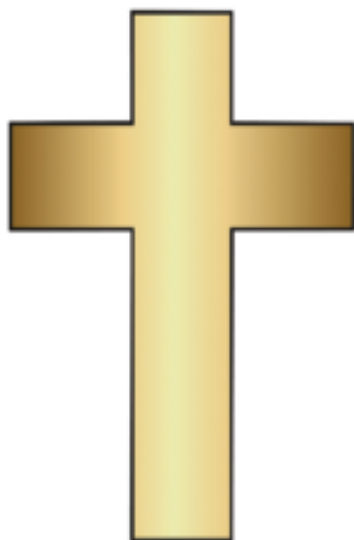
Kotara ya 2 – Beke ya 7 – Lephephethomo la

Matšatši a ditumelo le a mangwe a bohlokwa

A re boleleleng

Bolela le mogwera wa gago mabapi le gore ke ditumelo dife tše di šomišago dika tše. Bolela gore seka sa tumelo ya gago ke sefe. Ge o sa bone seka sa tumelo ya gago, se thale, gore mogwera wa gago a se bone.

Sefapano ke seka sa Bokriste.
Jesu Morwa wa Modimo o hwetše
Bakriste sefapanong

Ngwedi ka sebopego sa bora le naledi
ke seka sa tumelo ya Islamo.

Seka sa Majuda ke Naledi ya Dafida.
Kgoši Dafida e be e le kgoši ya
Baisraele.

Seka sa Mahindu ke Om, se
ngwadilwe ka polelo ya kgale ya
Devanagari ya India.

60

Letšatsikgwele:

Mafelo a go fapana a go rapela

A re direng

Thala mothalo o nyalanye tumelo ye nngwe le ye nngwe le lefelo la yona la go rapela. Ngwala leina la moago ka fase ga seswantšho se sengwe le se sengwe.

tempele

sinagoge

moske

kereke

Tumelo
Boislamo
Bohindu
Bokriste
Bojuda

Lefelo la tirelo

Kotara ya 2 – Beke ya 8 – Lephephethomo la

A re direng

Botšiša bagwera ba 4 gore seka sa tumelo ya bona ke sefe. Se ngwalolle kgauswi le maina a bona.

Leina la mogwera	Seka sa bona

SETIFIKEITI!

Sa go fetša Mphato wa 3

Mabokgoni a Bophelo Puku ya 1

se abetšwe

Ngwala leina la gago

Letšatšikgwe di _____

Morutiši _____

Pukuntšu ya ka

A
a

G
g

B
b

H
h

C
c

I
i

D
d

J
j

E
e

K
k

F
f

L
l

Pukuntšu ya ka

M
m

S
s

N
n

T
t

O
o

U
u

P
p

V
v

Q
q

W
w

R
r

X-Z
x-z

